

HET LABORATORIUM DER BIERBROUWERS TE BERLIJN.

Voor eenigen tijd is een verslag in het licht verschenen, dat misschien den lezers van het *Album* genoeg belang kan inboezemen om er hier enkele woorden aan te wijden. Het boekje heet *Nachrichten über den Verein Versuchs- und Lehranstalt für Brauerei in Berlin*, en bevat, behalve een verhandeling over sarcine, waarover in het vorige bijblad eene mededeeling te vinden is, eene uiteenzetting van het doel en den aard der werkzaamheden van het *Verein*, benevens een overzicht van de voornaamste punten, die in de vijf jaren van zijn bestaan in behandeling zijn genomen. Zooals het met al dergelijke inrichtingen gaat, is het uiterst moeilijk directe resultaten met den vinger aan te wijzen aan diegenen, welke niet op de hoogte zijn van de brouwerij-techniek en van de talrijke vraagstukken die deze oplevert. Vragen wij dus, aan de hand van het verslag, naar de practische uitkomsten, dan is de meest vertrouwbare maatstaf het ledental der vereeniging; hierin toch spreekt zich het oordeel uit van de mannen der praktijk, brouwers, moutfabrikanten en dergelijken. En naar deze maat gemeten heeft zij haar recht van bestaan schitterend bewezen; opgericht in 1883 met 121 leden bracht zij het in vijf jaar tot een ledental van 1023. Gaan wij na, dat zij zich tot Noord-Duitschland bepaalt en zich het Münchener brouwstation tot voorbeeld heeft gesteld, terwijl nog in Weihenstephan een derde inrichting van soortgelijken aard te vinden is, dan mogen wij besluiten, dat de brouwers in Duitschland vrij algemeen het er over eens zijn, dat zij heil verwachten kunnen van wetenschappelijke laboratorien, welke buiten alle concurrentie door samenwerking in het leven zijn geroepen, ten einde de industrie in haren geheelen omvang voort te helpen en in te lichten.

Gaan wij nu eenigszins nader na, waarover zich de werkzaamheden van dit *Verein* uitstrekken. In de eerste plaats beschikt het over

een laboratorium, waar zoowel algemeen wetenschappelijke onderzoekingen verricht worden als ook speciale analyses van ingezonden monsters. De uitkomsten van de eerste worden medegedeeld in een vaktijdschrift, dat wekelijks verschijnt, en waarin gedurende den loop der vijf jaren, dat het laboratorium werkt, een honderdtal grootere of kleinere opstellen verschenen zijn, die hier hun oorsprong hebben genomen. Wat de analyses betreft, deze omvatten van allerlei, wat in de bierindustrie te pas komt; water, bier, mout en gist leveren het hoofdcontingent, maar in de lijst van de artikelen, welke het verslag opsomt, treft men verder de gewone stoffen aan, die tot onderzoek aan technische laboratoriën plegen aangeboden te worden, als ketelsteen, kolen, smeermiddelen enz. In de derde plaats houdt de bacteriologische afdeling van dit laboratorium zich bezig met de vervaardiging van reïnculturen van gist, wier toepassing in het groot, op aansporing van HANSEN, in de laatste jaren in gebruik begint te komen.

Deze laboratoriën bevinden zich in een »Vereinshaus", dat door den staat, wegens het sociale belang van het streven der vereeniging, voor haar is ingericht op de terreinen van de landbouw-academie te Berlijn. In dit gebouw heeft zij verder een informatie-bureau, waar een speciaal daarvoor aangewezen ingenieur belangstellenden kan voort helpen met inlichtingen over werktuigen, stookplaatsen enz.; een instelling, die natuurlijk van het hoogste belang is voor de kleinere brouwerijen, daar deze zich de weelde van een eigen ingenieur niet veroorloven kunnen. Voorts bestaat hier gelegenheid tot bespreking van alle voorkomende vragen met al de verschillende beambten van de laboratoriën. Ook bevinden zich hier een leeskamer, die een zeventigtal vakbladen en wetenschappelijke tijdschriften telt, en een bibliotheek.

Een belangrijk punt is de verkoop van wetenschappelijke instrumenten, speciaal gecontroleerde saccharometers en thermometers. De vereeniging bezit een eigen glasblazerij voor dit doel, en van hoeveel belang vertrouwbare thermometers voor de gistings-industriën zijn, blijkt wel daaruit, dat zij er alleen in 1887 2200 heeft afgeleverd. Eindelijk bezit de vereeniging, sinds een jaar een brouwerij-school, waar eensdeels een direct op de praktijk gerichte cursus gehouden wordt, anderdeels aan chemici en brouwers gelegenheid wordt gegeven zelfstandig te werken en zich wetenschappelijk te ontwikkelen. Een »Verein" zonder een »Vereinstag" is ondenkbaar; jaarlijks wordt dan ook een algemeene vergadering gehouden, waarop verschillende

punten besproken worden. Het verslag vermeldt de lijst van al de onderwerpen, die op de gehouden vergaderingen voorgekomen zijn en die in hoofdzaak rechtstreeks de praktijk betreffen. Maar aan deze vergaderingen weet de vereeniging soms een grootere aantrekkelijkheid te geven door er een tentoonstelling aan te verbinden. In 1887 hield zij een welgeslaagde tentoonstelling van inrichtingen voor het aftappen van bier, en voor 1889 heeft zij het initiatief genomen voor een tentoonstelling van veiligheidsmaatregelen in fabrieken.

Overzien wij deze verschillende punten harer werkzaamheid, dan mogen wij herhalen, wat wij in den aanvang opmerkten: dat de practici blijk hebben gegeven aan een dergelijk lichaam behoefte te gevoelen. En nu, waarop het aankomt, de kern van de zaak is een wetenschappelijke instelling. Deze is door samenwerking in het leven geroepen en heeft getoond aan haar doel te beantwoorden. Het kan zijn nut hebben in ons land, waar geen instelling van dergelijken aard bestaat, hierop te wijzen.